

Леонтьєва І.О., Зайцева Д.О., Рябчук І.О., Строєнко Н.Г., Катрич А.В.

АНГЛІЙСЬКА ПРОФЕСІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА, ЯК СКЛАДОВА КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МОРСЬКИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Важливість вивчення термінологічної лексики в курсі морської англійської мови не викликає ніяких сумнівів, оскільки погане володіння професійною англійською лексикою не лише становить бар'єр у спілкуванні міжетнічного екіпажу, а й загрожує безпеці життя, судна і вантажу в морі. Тому, засвоєння лексики є і завжди буде одним з основних напрямків навчання іноземної мови в професійних цілях.

В роботі аналізуються основні типи лексичних одиниць, що становлять термінологічну базу морської англійської мови. Пропонуються ефективні шляхи оволодіння професійною лексикою. При цьому наголошується, що навчання повинно здійснюватися і підпорядковуватися позиціям професійно орієнтованого підходу, при якому всі рішення з приводу відбору змісту навчання узгоджуються з професійно орієнтованими комунікативними потребами учнів, тобто вивчаються ті лексичні одиниці, використання яких виправдано їх подальшим застосуванням в конкретних сферах і ситуаціях з урахуванням професійного спрямування.

Розглянута спеціальна лексика, що є змістовним компонентом спеціальної лексичної компетенції, яка виступає інтегративним явищем і має рівневу структуру, включає знання про спеціальні лексичні одиниці; навички вживання досліджуваних спеціальних лексичних одиниць в заданому комунікативному контексті та і.н.

Розглянуто деякі аспекти морської термінології, з якими необхідно ознайомити студентів при вивченні дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням».

Зазначено, що при вивченні професійної англійської термінології вельми корисною і продуктивною виявляється комбінація різних тактик і методів навчання (від використання ілюстративних матеріалів до застосування оригінальних професійних матеріалів: судові інструкції, перевірочні листи, тощо). У сукупності ці методи дозволять студентам сформувати у своїй свідомості цілісну «лінгвістичну» картину майбутньої професії: від окремих слів і словосполучень до функціонування лексичних одиниць в реальній професійній мові.

Ключові слова: морська англійська мова, лексична одиниця, морська професійна термінологія, методи навчання, морські спеціальності.

Постановка проблеми. Важливість вивчення термінологічної лексики в курсі морської англійської мови не викликає сумнівів, оскільки незнання англійської мови загрожує безпеці життя, судна та вантажу в морі. Міжнародна морська організація (ІМО) офіційно проголосила англійську мову морською мовою в Міжнародній Конвенції з навчання, дипломування і несення вахти моряками (ПДНВ 78 Конвенція і Кодекс).

Крім цього, вищевказаною організацією був прийнятий Міжнародний Кодекс по Управлінню Безпекою, одним із завдань якого було зменшення і усунення проблем зв'язку і спілкування на морі. З метою забезпечення безпеки і уникнення проблем комунікації були розроблені стандартні фрази ІМО для спілкування на морі.

Сьогодні перед викладачами морської англійської мови стоїть завдання виконання встановлених Конвенцією вимог. Ефективна реалізація поставленого завдання можлива при наявності відповідних програм навчання, навчальних матеріалів і таких підходів до

навчання, які б допомогли студентам набути навички письма, читання, говоріння і сприйняття професійної англійської мови.

Засвоєння лексики є і завжди було одним з основних напрямів навчання іноземній мові як в загальних, так і в професійних цілях, оскільки без слів неможливо спілкування. В своїй професійній діяльності моряки повинні опанувати англійську мову у всіх сферах морського спілкування, таких як щоденний зв'язок на судні та між судами, переговори з іноземними роботодавцями, суднова кореспонденція, технічна документація, морська література і т. д.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: На сьогодні питанням вивчення майбутніми моряками англійської мови широко розкриті науковцями як в теоретичному, так і в методичному аспекті. Однак, такий більш вузький аспект, як вивчення термінологічної лексики, на жаль жадає більш глибокого дослідження. Серед сучасних досліджень можемо виділити праці Л. Бунькіної [1], О. Демченко [2, 3], В. Золотовської [4, 5], та деяких інших вчених.

Мета роботи: окреслити труднощі, що виникають у студентів під час опанування англійською морською термінологією, та запропонувати шляхи оптимізації вивчення професійної термінології в морській англійській мові.

Виклад основного матеріалу. При підготовці фахівців для роботи в сфері експлуатації морського транспорту виникає необхідність вивчення морської термінології, а це значний обсяг лексики, особливості граматичних конструкцій, скорочення і т.д. В умовах переходу на модульну систему навчання і істотного скорочення аудиторних годин на вивчення дисципліни перед викладачем постає досить складне завдання зі спеціальної лексичної підготовки фахівця належного рівня.

Спеціальна лексика є змістовним компонентом спеціальної лексичної компетенції, яка виступає інтегративним явищем і має рівневу структуру, включає емпіричні знання про спеціальні лексичні одиниці; навички вживання досліджуваних спеціальних лексичних одиниць в заданому комунікативному контексті; знання про лексичні системи мови (форма, структура і значення спеціальної лексичної одиниці); вміння використовувати спеціальні лексичні одиниці для вирішення різних комунікативних завдань. Високий рівень сформованості спеціальної лексичної компетентності забезпечує вільну і ефективну комунікативну поведінку майбутнього фахівця, його здатність повноцінного сприйняття і переробки професійної інформації.

Розглянемо лише деякі аспекти морської термінології, з якими необхідно ознайомити студентів при вивченні дисципліни «Професійно-орієнтована англійська мова».

До «морських» термінів відносяться:

- терміни і професіоналізми, які використовуються тільки моряками (зюзьга, пілерсів, стамуха);
- слова, значення яких у професійній і загальноживаній лексиці різні (лялька, станція, куля);
- слова з загальноживаної лексики, які мають особливе значення в мові моряків і застосовуються практично щодня (вітер, курс, приплив);
- слова, які прийшли в загальноживану лексику з професійної морської лексики (парасольку - від зондек, трамбувати) [1, с. 224].

Як і в загальноприйнятій лексиці, в морській термінології використовується:

- метонімія: Dieselwasinventedin 1897. Дизель винайшли в 1897 році; зустрічаються:
- пароніми: longline- ярус, longliner- ярусолов;
- омоніми: stud-штифт, стрижень, контрфорс;
- синоніми: vessel- судно, корабель; ship - корабель; судно;
- омофони: buoy -буй; бакен; buoy- хлопчик;
- антоніми: harborwatch - стояночна вахта, underway watch- ходова вахта.

При вивченні морської термінології розуміння цих явищ, безсумнівно, грає важливу роль.

При вивченні морської термінології необхідно враховувати, що в морській практиці вживається велика кількість скорочень, які відносяться до морської справи, класифікації, будови і обладнання суден морського флоту, торговельних операцій, морського права тощо. Це ще один пласт морської англійської мови, який необхідно засвоїти студентам.

На самому початку вивчення морської термінології студенти знайомляться з основними характеристиками судна. Наприклад:

Principal Particulars–Marvel Pelican	
Shipbuilder	Kawasaki Heavy Industries
Length over allloa	299.9 m
Length bp	286.0 m
Breadth, moulded	48.9 m
Depth, moulded	27.0 m
Draught, summer	11.8 m
Deadweight	83,636 t
Gross tonnage	128,917 t
Cargo capacity	156,192 m cu
Propulsion system	Dualfuelelectric
Electric propulsion motors	2 x 11,980 kW
Number of generators	5
Total generator capacity	36,518 kW
Speed Approx.	19.5 kts
Class	NK
Flag	Panama

Як видно з прикладу, форма типового документа невелика, але вона включає в себе 15 термінів і 9 скорочень. І кожен з них студент повинен прочитати та розуміти, що він позначає.

І під час проходження морської практики, і на аудиторних заняттях студенти стикаються з вживанням великої кількості скорочень. Скорочень на тренажері більше 80, і все потрібно правильно читати, перекладати, вживати. На практичних заняттях на тренажері курсанти бачать на приладах скорочення, які позначають назви пристроїв, процесів, назви палива тощо: FPP - Fixed Pitch Propeller-гвинт фіксованого кроку, FF - Fire Fighting - пожежогасіння, MGO – Marine Gas Oil газотурбінне паливо та ін.

Існує кілька способів читання скорочень:

- по буквах: EU - European Union;
- як слово: MARPOL – International Convention for the Prevention of Pollution of the Sea by Oil;
- на письмі існує в скороченому вигляді, а вимовляється повністю: Mr - [miste];
- скорочення з латинської мови: etc- [etsetre] (andsoon);
- усічені слова: fridge (refrigerator), ad (advertisement).

Морська термінологія є невід'ємною частиною навчання студентів професійно-орієнтованої англійської мови і суттєво відрізняється від загальнонавчальної англійської лексики, а її вивчення необхідно для виконання посадових обов'язків майбутнім фахівцем. Навчального матеріалу багато, і він досить складний для розуміння студентів, особливо з урахуванням скорочення кількості аудиторних годин.

Аналіз теоретичних досліджень, спостережень за навчанням студентів морської англійської мови, а також опитування, проведені серед педагогів та студентів, дають можливість зробити висновки, що курсантів при вивченні морської англійської термінології виникають певні проблеми у зв'язку з наступними причинами:

- недостатні знання базової термінології галузі на рідній мові;

- велика кількість одиниць, які потрібно вивчити і засвоїти за короткий проміжок часу;
- недостатнє знання базової англійської мови.

Зазвичай передбачається, що особи, які вивчають морську англійську мову, вже знайомі з професійною лексикою на рідній мові, що вірно у випадках навчання досвідчених моряків на курсах підвищення кваліфікації. Однак, при навчанні студентів (особливо молодших курсів) у ЗВО складається протилежна ситуація. Передбачається, що студенти повинні вивчати базовий морський словник українською та англійською мовами одночасно. Професійні ж дисципліни старших курсів зовсім викладаються без англійської підтримки, тобто вивчаються після того, як курс з морської англійської мови був викладений студентам. Це означає, що не тільки морська англійська мова є повністю невідомою областю мови, але також і те, що студенти не мають засадничих знань в морських дисциплінах. Тому викладач морської англійської мови повинен бути в змозі надати будь-яку допомогу в поясненні або точному перекладі нової лексики, а також надати тлумачення даного терміну і зорієнтувати студента в подальшому пошуку матеріалу.

При освоєнні морської англійської мови студенти стикаються з великою кількістю предметно-специфічних лексичних одиниць, використовуваних для передачі інформації в вузькій спеціалізованій області [3, с. 30].

У випадках, коли морська лексика розуміється буквально, студент неправильно інтерпретує повідомлення, це може привести до неправильного розуміння і / або загрожуватиме безпеці членів екіпажу і / або вантажу (наприклад, *abreastline*, *backspring* - кінці, троси, а *gypsy* - частина брашпиля, *monkeyisland* - верхня частина рульової рубки, і т.д.). Оскільки професійну лексику зазвичай характеризує велика кількість термінів, вона, як правило, встановлює точне співвідношення між термінами і поняттями, яким вони відповідають (наприклад, *cradle*, *devil'sclaw*, *eye*, *quarter*, *bow*, і т.д.).

Крім того, деякі морські слова і фрази навряд чи будуть використовуватися в будь-яких інших сферах, крім морської (наприклад, *forecastle*, *hull*, *bollard*, *quarterdeck* і т. д.).

В залежності від складності адекватного розуміння англійського морського терміна, підставою методичної типології морської термінології може бути ступінь збігу значення морського терміна англійською мовою із значенням терміна в рідній (українській) мові. Труднощі навчання термінології при такому підході залежить від характеру семантичних відповідностей між термінами двох мов, що варіюється від повної відповідності форми і змісту (абсолютна еквівалентність), наприклад: *ballast* - баласт, *keel* - кіль, *waterline* - ватерлінія, до відсутності будь-якої відповідності (без еквівалентності), наприклад: *channelpilot* - лоцман для проводки суден в протоці Ла-Манш, *blueback* - адміралтейська англійська морська карта зсиньою зворотною стороною. Це дозволяє розподілити термінологічну лексику на кілька груп, віднісши їх за трьома рівнями труднощів засвоєння: низьким, середнім, високим [9 с. 151].

Серед морських термінів двох мов, що знаходяться між собою у відносинах часткової відповідності, спостерігається існування пар слів, схожих в плані вираження, але різних або частково неспівпадаючих в плані змісту, наприклад: *evolution* - еволюція; (мор.) маневр; *garage* - гараж; (мор.) розширена ділянка каналу. Дана група термінів дуже важка для засвоєння.

Кількість подібних слів в морській англійській мові невелика (близько 250 псевдоеквівалентів), однак ціна помилки через те, що одне з них може бути не виявлено в процесі комунікації, висока. Неправильне трактування команд *Altercourse to port!* (Ліво руля!), *Check the cable!* (Затримати якір-ланцюг!); *Moortodolphin!* (Швартується до причальної тумбі!) Може бути викликана саме уявною впізнаваністю морських термінів *port*, *cable*, *dolphin*.

І на останок розглянемо найбанальнішу причину поганого засвоєння студентами морських ЗВО професійної термінологічної лексики – низький рівень засвоєння шкільної

програми англійської мови. Вже при вступі в морський ЗВО, студент повинен володіти певною «базовою лексикою», яка включає в себе лексичні одиниці, використувані в звичайній мові і вивчаються, як правило, в середній школі. Ряд загальних англійських слів (наприклад, tool, item, device, observe, provide, release і т. д.), які рідко використовуються загальною мовою, можуть часто використовуватися в спеціалізованих текстах без зміни значення. Тому недостатні знання в загальноживаній англійській мові створюють проблеми в ситуаціях, коли студенти стикаються з подібною лексикою в технічному реєстрі мови.

Пропонуємо деякі найбільш ефективні прийоми (методи) введення первинного закріплення термінологічної лексики.

1. Пояснення значення нового терміну на знайомих для студентів прикладах. Даний метод передбачає презентацію слова в реченні або групі речень (ситуації) загальноживаного характеру, в контексті яких явно або яскраво проявляється значення слова. Наприклад: Why do not you wear this dress? - I have put on my weight, my waist is too large. The dress does not fit me now. I really decide to go to the gym. В даному контексті англійське слово waist матиме значення «талія, вузьке місце». Можна барвисто обговорити зі студентами нескінченне бажання дівчат тримати форму, мати тонку талію і т.д. потім дати для перекладу речення, але вже з морської професійної мови, де те саме слово waist буде перекладається як шкафут. Наприклад: My muster station is at the waist. Для закріплення отриманих знань студентам рекомендується скласти власні речення з морськими термінами і попросити своїх одногрупників перевести їх на українську мову.

2. Переклад технічної (морської) документації з роз'ясненням (тлумаченням) слова(терміна) з професійної точки зору.

При використанні даного методу перед студентами ставиться завдання не тільки правильно вжити (перевести) термін, але ще і роз'яснити його. Наприклад: «Дайте визначення даного процесу, предмета і т.д.». A four-cycle engine requires four piston strokes to complete a cycle. These strokes are: suction stroke, compression, power stroke and exhaust stroke.

Метод досить успішно можна застосовувати на більш старших курсах навчання, коли студенти вже володіють своєю спеціальністю. Даний прийом цінний забезпеченням міжпредметних зв'язків, що так само сприяє підвищенню інтересу до іноземної мови та формування професійних компетенцій.

3. Систематизація отриманих знань. При введенні нової лексики студентам може бути запропоновано складання персонального глосарію, що містить морську термінологію за вивчених тем. Глосарій цього типу повинен містити різноманітну інформацію, наприклад, короткі і чіткі визначення, переклад, символи, формули і прості малюнки, синоніми, антоніми, зразкові фрази та речення та ін. Це дозволить студентам легко отримати необхідні слова і створити картину теми, вивченої природним, нелінійним способом, таким чином допомагаючи зберегти новий словник в довгостроковій пам'яті.

Для систематизації отриманих знань, а також для більш ефективного їх використання студентам рекомендується вести власний словник скорочень за професійними розділами, крім того, необхідно регулярно користуватися англо-українськими морськими словниками скорочень і морських термінів.

4. Один із способів введення нових лексичних одиниць професійного спрямування є використання ілюстративних матеріалів різних типів. Для залучення всіх ресурсів пізнавальних здібностей, студентам необхідно надати ряд малюнків і наочних матеріалів, запропонувати зіставлення завдань різних типів, заповнення прогалін, пошук слів, вирішення головоломок і т. д.

5. Регулярне повторення однотипних завдань в реальних умовах на практиці та в умовах створення ситуацій професійної діяльності. Передбачається, що для того, щоб засвоїти лексичну одиницю, її потрібно повторити в середньому 7 -12 разів. У цьому контексті викладачеві необхідно виробити алгоритм дій, спрямований на активне і

глибоке опрацювання вивченого словника. Такі дії повинні бути поступовими, з послідовним використанням трьох типів вправ, виконання яких співвідноситься з рівнями оволодіння термінологією: некомунікативні лексичні вправи співвідносяться з рівнем рецептивного володіння терміном; умовно-комунікативні лексично спрямовані вправи співвідносяться з рівнем репродуктивного та продуктивного володіння терміном; справді-комунікативні лексично спрямовані вправи відповідають творчому етапу оволодіння термінологією.

Для навчання англomовній професійній термінології можна використовувати конструктивні вправи, в яких потрібно скласти слово у правильному порядку з метою побудови з них речення [8, с.434]. Подібні вправи направлені на засвоєння терміну і застосування його у визначеній мовній структурі з урахуванням правильного порядку слів. Порівняльний аналіз термінів має місце в процесі складання дефініцій, знаходженні областей значень термінів. Вивчення визначених термінів передбачає також урахування сфериспількування (соціально-побутової чи професійної), адже, як вже було зазначено терміни в морській англійській можуть мати зовсім інший зміст.

Ефективними є вправи, створені на основі поєднання нових термінів з раніш засвоєними, виконанням еквівалентних замінів термінів, перефразування [6, с. 12].

Виділення ключових термінів у тексті допомагає побудувати самостійні вислови та об'єднати їх в зв'язний дискурс з опорою на вивчену термінологію. Заключним етапом навчання є використання термінології в особистих висловлюваннях, які імітують ситуації професійного спілкування.

Висновки. Будучи «мовою для спеціальних цілей», морська англійська є сферою максимальної концентрації морських термінів, тому однією з обов'язкових умов ефективної комунікації на морі є вільне володіння термінологічною лексикою. Навчання морської англійської мови, володіння якою є обов'язковим компонентом професійної підготовки студентів морських спеціальностей і основним засобом здійснення професійної комунікації в полікультурному середовищі морської галузі, здійснюється з позицій професійно орієнтованого підходу, при якому всі рішення з приводу відбору змісту навчання узгоджуються з професійно орієнтованими комунікативними потребами учнів, тобто вивчаються ті лексичні одиниці, використання яких виправдано їх подальшим застосуванням в конкретних сферах і ситуаціях з урахуванням професійного спрямування.

При вивченні професійної англійської термінології вельми корисною і продуктивною виявляється комбінація різних тактик і методів навчання (від використання ілюстративних матеріалів до застосування оригінальних професійних матеріалів: судові інструкції, перевірочні листи, тощо). У сукупності ці методи дозволяють студентам сформувати у своїй свідомості цілісну «лінгвістичну» картину майбутньої професії: від окремих слів і словосполучень до функціонування лексичних одиниць в реальній професійній мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бунькина Л.Н. Проблемы обучения профессионально ориентированному английскому языку курсантов морских специальностей. *Актуальные проблемы развития судоходства и транспорта в Азиатско-Тихоокеанском регионе: материалы Междунар. науч.-техн. конф. Владивосток, 2019. С. 223-228.*
2. Демченко О.М. Базові критерії роботодавців щодо сформованості вмінь професійного спілкування іноземною мовою у фахівців морського транспорту. *Сучасна іношомовна освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (16 жовтня 2014 р., Умань). Умань: ФОП Жовтий О.О., 2014. С. 87-91.*
3. Демченко О.М. Вимоги до вмінь професійного спілкування іноземною мовою майбутніх фахівців морського флоту. *Новітні тенденції навчання іноземної мови*

- за професійним спрямуванням: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (25-26 квітня 2013, Херсон). Херсон: Видавництво Херсонської державної морської академії, 2013. С 29-32.
4. Золотовська В. С. Вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти морського профілю як науково-педагогічна проблема. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць / ред. кол. : В. В. Кузьменко (голова) та ін.* 10 Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. Вип. 37. С. 152–157.
 5. Золотовська В. С. Зміст, форми і методи викладання іноземних мов у ВНЗ морського профілю. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал.* 2018. Вип. 4 (1). С. 31–34.
 6. Кокорева А.А. Методика обучения студентов профессиональной лексике на основе корпуса параллельных текстов (английский язык, направление подготовки «экономика»): автореф. дис. канд. пед. наук. Москва: 2013. 24 с.
 7. Косогова Л. М. Проектування інформаційного мовного простору в підготовці майбутніх судноводіїв. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка.* Луганськ, 2013. № 13 (272), ч. 1. С. 184–189.
 8. Кудрявцева В.Ф. Особенности навчання англійської мови курсантів морських спеціальностей. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2009. Вип. 2. С. 439-449.
 9. Мироненко Е.В. Организация терминологической лексики в обучении студентов-судоводителей морскому английскому языку. *Методическое творчество молодых исследователей: Международный сборник научных статей аспирантов и докторантов.* Минск, 2012. С. 148-155.
 10. Мироненко Е.В. Скрытые языковые трудности при изучении морской терминологии. *Университетские чтения – 2010: Материалы научно-методических чтений ПГЛУ. Часть IX.* Пятигорск: ПГЛУ, 2010. С. 48-51.
 11. Овчинников Г.М., Стрелков В.П., Кузнецов Т.В. Стандартные фразы для общения на море (IMO Standard Marine Communication Phrases). Санкт-Петербург, 2002. 374 с.

REFERENCES

1. Bunkyna L.N. (2019). Problemy obucheniya professyonalno oryentyrovannomu anhlyiskomu yazyku kursantov morskyykh spetsyalnostei [Problems of teaching professionally oriented Annli language to cadets of maritime specialties]. *Aktualnye problemy razvytiya sudokhodstva y transporta v Azyatsko-Tykhookeanskom rehyone: materyaly Mezhdunar. nauch.-tekh. konf. Vladyvostok.* [in Russian]
2. Demchenko O.M. (2014). Bazovi kryterii robotodavtsiv shchodo sformovanosti vmin profesiinoho spilkuvannya inozemnoiu movoiu u fakhivtsiv morskoho transportu [Basic criteria of employers for the formation of professional communication skills in a foreign language in maritime transport specialists]. *Suchasna inshomovna osvita v Ukraini: stan, problemy, perspektyvy: materialy mizhnarodnoi nauково-praktychnoi internet-konferentsii* (16 zhovtnia 2014 r., Uman). Uman: FOP Zhovtyi O.O. [in Ukrainian]
3. Demchenko O.M. (2013). Vymohy do umin profesiinoho spilkuvannya inozemnoiu movoiu maibutnikh fakhivtsiv morskoho flotu [Requirements for the skills of professional communication in a foreign language of future specialists of the Navy]. *Novitni tendentsii navchannia inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam: Materialy II Vseukrainskoi nauково-praktychnoi konferentsii* (25-26 kvitnia 2013, Kherson). Kherson: Vydavnytstvo Khersonskoi derzhavnoi morskoi akademii. [in Ukrainian]
4. Zolotovska V.S. (2018). Vyvchennia inozemnykh mov u zakladakh vyshchoi osvity morskoho profilu yak nauково-pedahohichna problema [The study of foreign

- languages in higher education institutions of the maritime profile as a scientific and pedagogical problem]. *Pedahohichnyi almanakh: zbirnyk naukovykh prats / red. kol. : V. V. Kuzmenko (holova) ta in. 10* Kherson: KVNZ «Khersonska akademiia neperervnoi osvity». Vyp. 37. [in Ukrainian]
5. Zolotovska V.S. (2018) Zmist, formy i metody vykladannia inozemnykh mov u VNZ morskoho profilu [Content, forms and methods of teaching foreign languages in maritime universities]. *Innovatsiina pedahohika: naukovyi zhurnal*. Vyp. 4 (1). [in Ukrainian]
 6. Kokoreva A.A. (2013). Metodyka obuchenya studentov professyonalnoi leksyke na osnove korpusa parallelnykh tekstov [Methods of teaching students professional vocabulary based on the corpus of parallel texts] (anhlyiskyi yazyk, napravlenye podhotovky «ekonomyka»): avtoref. dys. kand. ped. nauk. Moskva. [in Russian]
 7. Kosohova L.M. (2013). Proektuvannia informatsiinoho movnoho prostoru v pidhotovtsi maibutnikh sudnovodiiv [Design of information language space in the training of future drivers]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka*. Luhansk. № 13 (272), ch. 1. [in Ukrainian]
 8. Kudriavtseva V.F. (2009). Osoblyvosti navchannia anhliiskoi movy kursantiv morskyykh spetsialnostei [Features of teaching English to cadets of maritime specialties]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*. Vyp. 2. [in Ukrainian]
 9. Myronenko E.V. (2012). Orhanyzatsiia termynolohycheskoi leksyky v obuchenny studentov-sudovodytelei morskomu anhlyiskomu yazyku [Organization of terminological vocabulary in teaching sailing students to maritime English]. *Metodycheskoe tvorchestvo molodykh yssledovatelei: Mezhdunarodnyi sbornyk nauchnykh statei aspirantov y doktorantov*. Mynsk. [in Russian]
 10. Myronenko E.V. (2010). Skrytye yazykovye trudnasty pry yzuchenyy morskoi termynolohyy [Hidden language difficulties in learning marine terminology]. *Unyversytetskye chteniya – 2010: Materyaly nauchno-metodycheskykh chtenyi PHLU*. Chast IX. Piatyhorsk: PHLU. [in Russian]
 11. Ovchynnykov H.M., Strelkov V.P., Kuznetsov T.V. (2002). Standartnye frazy dlia obshcheniya na more [Standard phrases for communication at sea] (IMO Standard Marine Communication Phrases). Sankt-Peterburh. [in Russian]

**Leonteva I.O., Zaitseva D.O., Riabchuk I.O., Stroienko N.H., Katrych A.V.
ENGLISH PROFESSIONAL TERMINOLOGICAL VOCABULARY AS A
COMPONENT OF COMMUNICATION COMPETENCE OF MARINE HIGHER
EDUCATIONAL INSTITUTIONS' STUDENTS**

There is no doubt about the importance of learning terminology in maritime English, as poor proficiency in professional English not only constitutes a barrier to inter-ethnic communication, but also threatens the safety of life, ship and cargo at sea. Therefore, vocabulary acquisition is and will always be one of the main areas of learning a foreign language for professional purposes.

The paper analyzes the main types of lexical units that make up the terminological basis of maritime English. Effective ways of mastering professional vocabulary are offered. It is emphasized that learning should be carried out and subordinated to the positions of professionally oriented approach, in which all decisions on the selection of learning content are consistent with professionally oriented communicative needs of students, ie study those lexical units whose use is justified by their further use in specific areas and situations. taking into account the professional orientation.

The considered special vocabulary, which is a meaningful component of special lexical competence, which is an integrative phenomenon and has a level structure, includes knowledge of special lexical units; skills of using the studied special lexical units in a given communicative context, etc.

Some aspects of maritime terminology are considered, which should be introduced to students when studying the discipline "Professionally-oriented English".

It is noted that the study of professional English terminology is very useful and productive combination of different tactics and teaching methods (from the use of illustrative materials to the use of original professional materials: ship's instructions, checklists, etc.). Together, these methods will allow students to form in their minds a holistic "linguistic" picture of the future profession: from individual words and phrases to the functioning of lexical units in real professional language.

Key words: *maritime English, lexical unit, maritime professional terminology, teaching methods, maritime specialties.*